

De bruiloft van het Lam (Openbaring 19:6-10)

> Introductie

De vorige keer hebben we stilgestaan bij dat prachtige loflied aan God. Aan alle kanten hoorden we gezang van het prachtige, hemelse koor over de verwoesting van Babylon en Gods rechtvaardige oordeel. Met de eerste woorden van Openbaring 19 vers 6 begint er een nieuw gedeelte van het lied waarin Johannes een toekomst vol van hoop geschilderd ziet. De toekomst en de heerlijkheid die we daarin teruglezen, is een toekomst om verwonderd en verblijd over te zijn. Het is een verwondering die maar één doel heeft, namelijk God danken en Hem aanbidden voor zijn genade, goedheid en trouw.

Eigenlijk moet u in de voorbereiding deze verzen een aantal keer doorlezen om echt goed door te krijgen hoe mooi deze toekomst is, zodat u er niet over 'uitverwonderd' raakt. Dit is de reden waarom ik maar een paar verzen als uitgangspunt voor deze Bijbelkring heb genomen. Ik vond deze verzen te mooi en te verwonderlijk om kort bij stil te staan.

> De HEERE, Hij is Koning (Openbaring 19:6)

Het mooiste koor (Openbaring 19:6a)

Nadat in de oproep aan iedereen heeft geklonken God te loven (Openbaring 19:5), hoort Johannes iets wat lijkt op een stem of een geluid van een enorme menigte. Waarschijnlijk is dit dezelfde menigte die dat prachtige loflied zong (Openbaring 19:1-3). Het is de menigte die zo groot is als een volk en bestaat uit miljoenen heiligen van God en Zijn engelen. De inhoud van hun lied is nu echter anders. Waar ze eerst terugdachten aan hoe het op aarde was en zich daarom verheugden op het oordeel, verheugen ze zich nu op de toekomst en het naderende huwelijksfeest van het Lam. De blik gaat vanaf nu niet achterom, maar vooruit.

Terwijl de menigte aan die bruiloft van het Lam denkt en erover zingt, lijkt de toon van haar gezang ook te veranderen. Dit blijkt uit de manier waarop Johannes haar vreugdegezing omschrijft. Het geluid van het hemelse koor klinkt als het geluid van vele wateren. Hierbij wordt het beeld van een grote waterval gebruikt. Het geluid van het gezang zwelt dus aan tot een luid niveau. Dat betekent echter niet dat het hemelse koor schreeuwt, want er klinkt iets goddelijks door in zijn zingen. Over de Mensenzoon wordt namelijk ook geschreven dat zijn stem klonk als vele wateren (Openbaring 1:15; vergelijk Ezechiël 1:24; Daniël 10:6). Zo indrukwekkend klinkt het wat Johannes hoort, dat het doet denken aan de stem van Zijn heiland.

Dit gezang herinnert ons ook aan de stem van de strijdende kerk, die stond op de berg Sion en daar een lied van overwinning zong als het geluid van vele wateren (Openbaring 14:1-5). Terwijl de strijdende kerk op aarde was, leerden de strijdende kerk dit nieuwe lied van de triomferende kerk in de hemel zingen. Zij zongen dit lied van verlossing en verlangen uit boven al het geweld in de wereld om hen heen. Zo verlangend zingt nu ook deze grote menigte.

Het is onvoorstelbaar indrukwekkend wat Johannes hoort. Het is zo indrukwekkend dat hij het geluid van dit koor niet in woorden kan vatten. Zelfs het beeld van de grote wateren voldoet om het gezang te omschrijven. Daarom omschrijft hij het gezang ook als het geluid van zware donderslagen (Openbaring 19:6) en waar donder voor ons mogelijk iets angstaanjagends is, laat dit beeld opnieuw het goddelijke van dit gezang zien. God zelf is het die in Openbaring met een stem als een donderslag sprak (Openbaring 18:8) en de psalmen gaan over de wijze waarop de stem van de Heere dondert over de vele wateren (Psalm 29:3). Gods stem klinkt machtig mooi. Zo overweldigend klinkt ook deze menigte van engelen en mensen. Er kan geen mooier gejuich

zijn dan dit gejuich, waarmee de bruiloft van het Lam wordt aangekondigd. Het klinkt Johannes in de oren alsof God Zelf zingt en Zelf de bruiloft van Zijn Zoon aankondigt (Mattheüs 22:2-3).

Waarom omschrijft Johannes dit koor op zo'n indrukwekkende manier? Hij wil ons mee laten voelen met de heerlijkheid van straks, zodat we ons erover verwonderen en ernaar uit gaan zien. Moet u zich voorstellen dat u straks een van die zangers bent en op zo'n heerlijke manier Gods lof zal zingen. En dan schetst Johannes ons een beeld van een werkelijkheid die nog veel mooier zal zijn. Wat zal ik nog meer wensen?

Het mooiste lied (Openbaring 19:6b)

De aankondiging van de bruiloft wordt ingeleid met het refrein 'halleluja'. Daarmee stemt het koor in met het couplet hiervoor, maar het markeert ook het begin van een nieuw couplet. Het eerste waarover in dit derde couplet wordt gezongen, is het feit dat de HEERE, de almachtige God, Koning is geworden. De Griekse werkwoordsvorm die gebruikt is voor 'Koning worden' laat zien dat God vanaf dit moment de enige is die als Koning regeert en dat Hij voor eeuwig zal regeren.

Met dit loflied bedoelen de zangers niet dat God Zijn koninklijke gezag ooit verloren heeft, want Hij is een eeuwige Koning, die van eeuwigheid tot eeuwigheid regeert (1 Timotheüs 1:17). De gelovigen onderkennen dit ook en leven bij de troost daarvan. De zangers laten echter wel horen dat Zijn koningschap onder druk werd gezet en is betwijfeld door de mensen die tegen Hem in opstand kwamen (Genesis 3:1-24). Ziet u dat niet om u heen gebeuren? Door zonde en ongeloof probeert de mens zich te onttrekken aan het koningschap van God. Zonder Gods macht tekort te doen, leek Gods macht daarom vaak verborgen. Soms zagen we vlagen van Zijn almacht. Denk hierbij aan de tiende plaag in Egypte, de drie jongelingen in de vurige oven of de terugkeer uit de ballingschap. Dat waren momenten waarop Hij Zijn almacht duidelijk liet merken.

God liet Zijn almacht ook duidelijk merken door het zenden van Zijn Zoon. In al de wonderen die de Messias deed, liet Hij zien dat Hij de almachtige God was en op sommige momenten drong dit tot de mensen door (Markus 4:41). God liet in Zijn Zoon Zijn almacht zien en won de mensen terug door Christus' sterven aan het kruis om opnieuw Zijn koningschap van liefde en genade uit te oefenen. Daarmee laat de HEERE ook zien wat voor Koning Hij is. Hij is een Koning die regeert door Zijn volk te redden en te bevrijden (Exodus 15:18). Hij is een Koning die woont op de plaats van de verzoening (Jesaja 6:5). Hij is een Koning met maar één doel, waarvan het begin van Openbaring getuigt:

Genade zij u en vrede, van Hem Die is en Die was en Die komt, en van de zeven Geesten, Die voor Zijn troon zijn, en van Jezus Christus, Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit de doden en de Vorst van de koningen der aarde. Hem Die ons heeft liefgehad en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed, en Die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters voor God en Zijn Vader, Hem zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen. – Openbaring 1:4b-6

Het is zo'n andere Koning dan die heersers in Babylon. Hij neemt niet, maar Hij geeft en vergeeft (Openbaring 5:9-10). Hoewel dit koningschap van de HEERE bestreden werd, door de draak, de beesten, de hoer en de inwoners van Babylon, heeft God nu al – ook in 2022 – de heerschappij over alle mensen opgeëist (1 Korinthe 15:20-28). Nadat Hij de overwinning heeft bezegeld met de ondergang van Babylon zal Hij voor eeuwig regeren van zee tot zee (Psalm 72) en Hij zal zo heersen dat er vrede zal zijn in Zijn koninkrijk (Jesaja 9:6-7).

Alsof de regering van God en Zijn gezalfde niet al verwonderlijk genoeg is, wordt Hij omschreven als een almachtige Koning. In de Septuagint – de Griekse vertaling van het Oude

Testament – wordt deze titel gebruikt om de uitdrukking ‘HEERE der heirscharen’, ‘HEERE der legermachten’ of ‘HEERE Zebaoth’ te vertalen. Het is een titel die Gods macht over heel de aarde en het heelal uitdrukt (Genesis 2:1). De titel laat zien dat Hij macht heeft over het verloop van de geschiedenis. Het loopt bij Hem niet uit de hand (vergelijk Openbaring 1), want Zijn almacht is scheppend. Waar er niets is, schept Hij een uitweg (Exodus 14:21-22). Hij heeft Zijn volk, als almachtige Koning, verlost en bevrijd. In de Bijbel heeft Gods almacht echter meestal betrekking op het verleden, maar nu verschuift de focus naar de toekomst. Nu – aan het einde van de geschiedenis –, voor de bruiloft van het Lam, heeft God Zijn reddende almacht laten gelden en zingt de menigte vol verlangen naar de eeuwigdurende heerschappij van God.

Begrijpt u nu waarom die zangers uitbreken in een lofzang? Bedenkt u zich eens hoe het zal zijn, als Zijn almacht eeuwigdurend zichtbaar zal zijn en als er geen zonde en duivel zijn die Zijn almacht ontkennen. Stelt u zich eens voor dat er geen ongeloof is dat vraagtekens zet bij Gods almacht. Probeer u zich eens voor te stellen hoe dat zal zijn. Lees de koningspsalmen (Psalm 2, 45, 72, 95-99) en andere gedeelten uit de Bijbel over Gods koningschap er maar eens op na en bedenk dan dat dat eeuwig zo zal zijn. Hij regeert voor eeuwig als Koning die ons dag na dag overlaadt met Zijn gunstbewijzen van genade en bescherming (Psalm 68). Hij regeert en zegent dag na dag (Psalm 72) en dat zal nooit stoppen, want Zijn macht is groot en Zijn trouw zal nooit vergaan (Psalm 93). Begrijpt u nu waarom die zangers uitbreken in een lofzang van verwondering?

*Wat een dag, wat een dag,
als ik Hem begroeten mag
en voorgoed naar Hem zal gaan,
oog in oog met Hem zal staan.
En Hij leidt mij aan zijn hand,
naar het lang beloofde land.
Wat een dag, o wat een dag zal dat zijn.*

*Alle zorgen voorbij,
want ook dat beloofde Hij
en geen ziekte en geen pijn,
geen verdeeldheid zal er zijn.
Maar wij juichen voor de troon,
zijn voor altijd bij Gods Zoon.
Wat een dag, o, wat een dag zal dat zijn.*

> Verblijd u, want de Bruiloft is aanstaande (Openbaring 19:7-8)

De prachtige lofzang over de HEERE als Koning kan maar op één manier worden voortgezet. De hemelse legermachten moedigen elkaar alleen nog maar meer aan om zich te verheugen en Hem de heerlijkheid te geven. Dat doen ze niet alleen, omdat God Koning is, maar ook omdat deze Koning hun Bruidegom is. Dit maakt het alleen nog maar genadiger en mooier: deze almachtige Vorst als uw echtgenoot (Hooglied 2:16). Nu de bruiloft op het punt staat om te beginnen, wordt het hemelse koor nog enthousiaster in hun loflied.

Dat het koor het beeld van een bruiloft gebruikt, is niet een willekeurig beeld. Net als de taal van het koningschap van de HEERE is de taal van de bruid diep verankerd in de Bijbel. Zo wordt Israël omschreven als de bruid van de HEERE (Hosea 2:14-16). Hierbij wordt keer op keer benadrukt dat God trouw blijft, hoewel Zijn bruid keer op keer overspel pleegt (Ezechiël 16:8). Hierbij wordt duidelijk hoe vol liefde en genade de Bruidegom is, want hoewel Zijn bruid ontrouw was, zou God er Zelf voor zorgen dat Hij haar trouw zal hernieuwen, zodat ze Hem voor altijd trouw zal blijven (Hosea 2:19-20 en 3:1-3). Al verborg Hij soms tijdelijk Zijn gezicht voor Zijn ontrouwe vrouw, Hij zal haar terugbrengen en barmhartigheid betonen met eeuwige genade (Jesaja 54:8). In het Nieuwe Testament wordt er voortgeborduurd op dit beeld en wordt duidelijk dat Christus de Bruidegom is (Johannes 3:28-29). In Openbaring 19 komt deze

liefdesrelatie tussen God en Zijn volk tot het hoogtepunt, nu de bruiloft tussen Christus en Zijn gemeente op het punt staat te beginnen.

Excurs: een Joodse bruiloft

Om de verhouding tussen Christus en Zijn gemeente nu en straks te kunnen begrijpen, is het van belang om een beeld te hebben van de wijze waarop de Israëlieten hun bruiloft vormgaven. Het huwelijk bestond uit drie belangrijke gebeurtenissen: de verloving, het betalen van de bruidsschat en de bruiloft.

- (1) De verloving werd in tegenstelling tot onze cultuur uiterst serieus genomen. Het leek op een soort huwelijksfeest, met dit verschil dat het verloofde paar gescheiden leefde tot aan de bruiloft zelf. De periode tussen de verloving en de bruiloft was bedoeld om de bruidegom ervan te verzekeren dat de bruid trouw aan hem zou zijn. Dit betekende echter niet dat een verloving vrijblijvend was. Een verlovingsovereenkomst kon alleen beëindigd worden met een echtscheidingsprocedure. Hierbij kunt u denken aan de geschiedenis van Jozef en Maria die verloofd waren. Jozef wilde de verlovingsovereenkomst verbreken, omdat zijn verloofde zwanger bleek te zijn (Mattheüs 1:18-19).
- (2) Vlak voordat de periode van de verloving voorbij was en de bruiloft plaats zou vinden, betaalde de bruidegom een verlovingsprijs – de bruidsschat – aan de vader van de bruid (Genesis 34:12; Exodus 22:16; Ruth 4:10). In sommige gevallen gaf de familie in ruil daarvoor goederen aan de vrouw mee (Richteren 1:11-15), waardoor een deel van de bruidsschat bij de bruid terecht kwam. De bruidsschat was daarbij nog meer dan de verloving het definitieve bewijs van het huwelijk.
- (3) Na de periode van de verloving vond de bruiloft zelf plaats in het huis van de bruidegom (Genesis 29:21-22). Het bruiloftsfeest dat daarop volgde, duurde een week (Richteren 14:12) en in de tijd van de Heere Jezus soms zelfs twee weken (Tobit 8:19-20).

Het beeld van deze bruiloft zien we in de Bijbel in het geheel terugkomen. God koos het zaad van Abraham uit om Zijn bruid te zijn. Hij verloofde haar. Ze bleek echter in de tijd voor de bruiloft ontrouw aan Hem te zijn. Verbazingwekkend genoeg zag God niet van de bruiloft af, maar bewees God haar nog meer liefde door te beloven haar te vergeven en zich voor altijd opnieuw met haar te verloben tegen een bruidsschat die Hij Zelf zou betalen (Hosea 2:19-20).

Hoe indrukwekkend en aangrijpend vervulde de Bruidegom deze belofte in de kruisiging en dood van Jezus Christus! Dit was de bruidsschat die Christus betaalde om Zijn volk als Zijn bruid te kopen. Niet voor niets herinnert Paulus zijn lezers eraan dat ze tegen een hoge prijs zijn gekocht en daarom Christus als Zijn verloofde toebehoren (1 Korinthe 6:20). Zo heeft de Bruidegom Zijn verloofde gekocht en beloofd met haar te trouwen. Die belofte zal vervuld worden, wanneer Christus terugkeert om Zijn bruid te halen en mee te nemen naar Zijn woning.

In Openbaring 19 is het doorgedrongen dat de bruiloft op het punt staat om te beginnen. Johannes hoort namelijk dat de bruiloft van het Lam is gekomen en dat Zijn bruid zich heeft voorbereid. Het bruiloftsfeest is in gereedheid gebracht en de bruid is er klaar voor, om bij haar Bruidegom te wonen de strijdende kerk de bruid met Zijn eigen kleren te kleden (Ezechiël 16:8-10) en nu doet Hij dat. Jezus Christus kleedt Zijn bruid met het kleed van Zijn gerechtigheid en Hij wast haar in Zijn bloed en maakt haar rein en heilig (Openbaring 5:9-10 en 7:14-15). Jesaja schrijft heel mooi over deze voorbereiding die de Bruidegom getroffen heeft (Jesaja 61:10):

Hij heeft mij bekleed met de klederen van de redding, de mantel van gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan zoals een bruidegom zich bekleedt met priesterlijk hoofdsieraad, en een bruid zich tooit met haar sieraden.

Daarom is de bruid blij en vrolijk, want in tegenstelling tot de praktijk uit die dagen tooit ze zich niet met de sieraden van haarzelf, maar met die van haar Bruidegom. Het beeld dat Johannes ziet is zelfs nog mooier. De Bruidegom geeft haar deze prachtige sieraden. Het Griekse woord suggereert hier zelfs dat de Bruidegom de bruid ermee bekleedt, zoals een man de ring aan de vinger van zijn vrouw schuift. Openbaring 19, vers 8 kan ook op de volgende manier vertaald worden: en het (de kleding) werd aan haar gegeven, zodat zij bekleed werd met fijn linnen. Ze hoeft er niets voor te doen, maar ze krijgt het allemaal. Als dat geen echte liefde is.

Uit heel het beeld blijken de liefde en toewijding van de Bruidegom voor Zijn bruid. Niets is goed genoeg om haar te bekleden. Hij bekleedt haar met fijn linnen (Openbaring 19:8). Ze krijgt geen grof geweven linnen, maar fijn geweven linnen, linnen dat vanwege de arbeid die er aan besteed moest worden zeer prijzig was. Als u dacht dat die purperen mantel van de hoer kostbaar was (Openbaring 17:4; 18:16) dan vergist u zich. Het linnen is ook nog eens helemaal schoon. Het is vrij van bederf, zonde en schuld. Het kleed straalt daarom ook helemaal. Dat stralen wordt in de Bijbel alleen gebruikt om engelen te beschrijven (Openbaring 15:6).

Johannes vertelt ons ook waar dit kleed symbool voor staat: de gerechtigheden van de heiligen. Wat bedoelt Johannes daarmee? Gaat het hier om de heilige levensstijl van de gelovigen? In eerste instantie lijkt het daar niet op, omdat de bruid het kleed van de Bruidegom krijgt. Er is daarom alle aanleiding toe om hierin de genade en vergeving van de Bruidegom te lezen. Hij geeft de gerechtigheid die Hij verdiend heeft aan het kruis aan de bruid en dat geven is zo werkelijkheid dat het ook haar kleding is (Romeinen 3:21-24; 4:5). Toch is er reden genoeg om in dit kleed ook de heilige levenswandel van de bruid terug te lezen. Dan draagt de bruid dit kleed over het kleed dat gewassen is in het bloed van het Lam (Openbaring 7:9-17), een soort extra sluier waarmee ze laat zien hoe groot haar liefde voor de Bruidegom is en hoeveel ze daarom voor Hem over had. Ze laat daarmee dus niet zien dat zij een goede gelovige is geweest, maar dat ze het waard was om echt helemaal voor te leven. Ze draagt haar eigen kleed dan om het kleed, dat ze van Christus gekregen heeft, nog mooier te laten schitteren (vergelijk Titus 2:10). Bedenk daarbij dat het heilige in het leven van de bruid een geschenk is van Gods genade. De bruid schittert dus vanwege iets wat ze gekregen heeft tot eer van de Gever (Mattheüs 5:16). Hoe we dit kleed ook interpreteren het is in alle gevallen een geschenk van de Bruidegom.

> Deze belofte moet vastgelegd worden (Openbaring 19:9)

Terwijl Johannes het gezang van het koor nog na hoort galmen hoort Johannes iemand iets tegen hem zeggen. Mogelijk is nog steeds dezelfde engel die Johannes aan de hand nam om hem uit leg te geven over de ondergang van de hoer en Babylon (Openbaring 17:1). Het is in ieder geval een engel die namens de Bruidegom spreekt. En het eerste wat deze engel zegt is: Schrijf. Zoveel houdt de Bruidegom van Zijn bruid dat Hij wil dat ze dit meekrijgt. Het hart van uw Bruidegom klinkt hierin door. Daarom wil Hij dat u deze boodschap van de aanstaande bruiloft meekrijgt. Het is om aan te sluiten bij onze cultuur een soort 'save the date-kaart' voor de bruiloft. Zo'n kaart die je ergens ophangt of neerzet zodat je het niet vergeet. Zo moet Johannes deze kaart aan de gemeente versturen (Hebreeën 11). Deze boodschap van de eeuwige bruiloft is namelijk zo'n geweldige troost en zo'n houvast. Christus wil niet dat we vergeten dat, hoewel we mogelijk midden in de ellende zitten, het naar deze prachtige bruiloft toe gaat. En met dat je de uitnodiging ontvangt ga je er naar uitzien en zorg je dat je er klaar voor bent.

Na deze opdracht deelt de engel, namens de Bruidegom, een zaligspreking. Het woord 'zalig' betekent dat iemand uiterst gelukkig is. Gelukkiger dan wat de engel nu gaat zeggen, is

niet mogelijk en dat is begrijpelijk, als u de zaligspreking hoort: zalig zijn zij die geroepen zijn tot het avondmaal van de bruiloft van het Lam. Hoe gelukkig is iemand wel niet, als die voor Zijn bruiloft is uitgenodigd! Het kan echt niet mooier.

Excurs: wat is het avondmaal van de bruiloft van het Lam?

In de joodse theologie (dat blijkt uit de geschriften die we hebben uit de intertestamentaire periode) was het avondmaal van de bruiloft van het Lam een soort uitdrukking geworden. Het avondmaal is de eeuwige maaltijd in Gods koninkrijk. Hoewel de beelden daarbij tekortschoten, hebben de joden het mooiste beeld dat ze konden bedenken: een wekenlange bruiloft. Op die manier schrijft Jesaja:

De HEERE van de legermachten – Openbaring 19:6: de almachtige HEERE – zal op deze berg voor alle volken een feestmaal met uitgelezen gerechten aanrichten, een feestmaal met gerijpte wijnen, met uitgelezen gerechten vol merg, met gezuiverde gerijpte wijnen. En Hij zal op deze berg verslinden de sluier waarmee het gezicht van alle volken omsluierd is, en de bedekking waarmee alle naties bedekt zijn. Hij zal de dood voor altijd verslinden, de Heere HEERE zal de tranen van alle gezichten afwissen en de smaad van Zijn volk wegnemen van heel de aarde, want de HEERE heeft gesproken. - Jesaja 25:6-8

Het is een feestmaal vol met rijkdom, overvloed en van een ongekeerde grootte. Het is een feestmaal dat met recht een feest vol vreugde is, omdat het voorbij zal zijn met de dood, de ellende en de tranen. Het mooiste is echter dat de HEERE zelf op dit feest aanwezig zal zijn. De sluier zal worden weggenomen en de Bruidegom zal gezien worden zoals Hij is. Net als in Openbaring 19 bevestigt God in Jesaja 25 de betrouwbaarheid van deze belofte.

Mogelijk heeft Johannes bij het horen van deze zaligspreking van de engel moeten denken aan de woorden die zijn Meester zelf gesproken had tijdens Zijn omwandeling op aarde of tijdens het Laatste Avondmaal:

Velen zullen komen uit het oosten en het westen en zullen aanliggen met Abraham en Isaak en Jakob in het koninkrijk van de hemel. - Mattheüs 8:11

Ik zeg u dat Ik van nu aan van de vrucht van de wijnstok niet zal drinken tot op de dag wanneer Ik die met u nieuw zal drinken in het Koninkrijk van Mijn Vader. – Mattheüs 26:29

De manier waarop de engel deze zaligspreking verwoordt, doet vermoeden dat naast de bruid en de Bruidegom er gasten op de bruiloft zijn. In werkelijkheid zijn de genodigden voor de bruiloft dezelfde als de bruid. De bruid bestaat zogezegd uit de gasten die uitgenodigd en binnengebracht zijn, zoals in de gelijkenis van de bruiloft (Mattheüs 22:1-14). Waar in de gelijkenis sommigen de uitnodiging niet aannamen, richt de engel zich in Openbaring 19 alleen tot degenen die daadwerkelijk op de bruiloft komen. Daarbij zij ze niet zomaar gasten op de bruiloft, maar ze zijn eregasten, want zij zijn de bruid van de Heere Christus. Zij mogen de bruiloftszaal ingaan en in de aanwezigheid van de Bruidegom verkeren (Openbaring 3:21).

Om te benadrukken dat deze bruiloft er echt gaat komen, zegt de engel tegen Johannes: dit zijn de waarachtige woorden van God. Het is alsof God Zelf Zijn handtekening onder de uitnodiging plaatst. Dit geldt voor de hele Bijbel, maar de engel zegt dat het in het bijzonder geldt voor deze heerlijke toekomst.

> De reactie van Johannes (Openbaring 19:10)

Nu Johannes alles tot zich door laat dringen, die prachtige belofte van die heerlijke bruiloft en dat mooie kleed dat hij krijgt en die bemoedigende woorden van de Bruidegom, valt Johannes

voor de engel neer om hem te aanbidden. Wat hij in deze laatste vier verzen gezien en gehoord heeft, is hem allemaal te veel. Hij begrijpt er niets van. Het enige wat hij nog bedenkt, is dat hij de boodschapper moet aanbidden en bedanken.

Het is op het eerste gezicht misschien moeilijk te begrijpen waarom Johannes deze engel zoveel eer geeft. Geen mens mag namelijk ooit iemand anders aanbidden dan God (Jesaja 42:8). Zou Johannes even ten onrechte gedacht hebben dat deze engel de Heere Jezus zelf was? Waarschijnlijk niet, want als Johannes ooit een engel voor de Heere Jezus had aangezien dan was het wel de engel in Openbaring 10 geweest. Het is waarschijnlijker dat Johannes voor de engel neerviel om hem te aanbidden, omdat hij zo overweldigd was door wat hij zojuist had gezien en gehoord (van 17:1 tot 19:10). Hij was overweldigd door Gods belofte, dat hij met ontzag en eerbied voor de engel viel.

Misschien is dat wel begrijpelijk, want hoeveel mooier en genadiger kunnen we het krijgen? Misschien herkent u het wel dat de preek van een bepaalde predikant u zo raakt dat u hem dankbaar bent voor de preek. Iets vergelijkbaars had Johannes ook. Toch is het niet goed wat Johannes doet. Hoezeer mensen ook overweldigd kunnen zijn door het Woord van God, gesproken door een profeet of predikant, we mogen nooit de boodschapper aanbidden, maar alleen God zelf (Kolossenzen 2:18). Daarom berispt de engel Johannes met scherpe woorden: "Pas op dat u dat niet doet!" Wat Johannes doet, is inderdaad levensgevaarlijk. Ook al is de engel een goddelijke en hemelse boodschapper, die zo'n overweldigende openbaring en overweldigend Woord van God heeft gekregen, hij is nog steeds slechts een dienstknecht van God, net zoals Johannes dat is. De engel geeft enkel door wat hij van Jezus gehoord heeft.

De engel zegt niet alleen wat Johannes niet moet doen, hij voegt er ook aan toe wat Johannes wel moet doen. Hij moet alleen God aanbidden. De engel zegt er ook bij waarom Johannes dat moet doen. "Het getuigenis van Jezus is namelijk de geest van de profetie." Daarmee wijst de engel erop dat mensen allen getuigen van Jezus zijn, vanwege de geest van de profetie. Zo hebben de profeten in het Oude Testament getuigt en de apostelen in het Nieuwe Testament. Het getuigenis hebben ze niet van zichzelf, maar het is het getuigenis van Jezus door de geest van de profetie. We moeten daarom niet de boodschapper, maar God Zelf bedanken. Vanwege het getuigenis van de Geest door de mensen moeten we God aanbidden.

Voor het in verwondering aanbidden van God is na het horen van dit visioen bijzondere aanleiding. Want stelt u zich voor hoe het straks zal zijn.

*Ik zag aan 't einde van mijn pad
een kleine, ronde poort,
als blauw saffier, in goud gevat,
en haastig, vol verlangen, trad
ik door die gangen voort.
Ik sprak: "Als bij mijn thuiskomst wijd*

*de poorten openstaan,
in welk een grote heerlijkheid
zal ik dan binnengaan!..
Indien van goud de gangen zijn,
Hoe groot moet mijn verlangen zijn
de zalen in te gaan!" ...*

- Jacqueline van der Waals -